

Natuur & Milieu educatie

Groep 7-8
Elke dagierendag?

Dit is een product van Stichting Vogelpark Avifauna

Avifauna
vogels en zoo

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting
3. Lesschema
4. Inhoud en organisatie van de les
5. Achtergrondinformatie

Bijlagen

Bijlage 1: Poster platen

Gegevens

Vorm:
Gastles

Locatie:
In het lokaal

Periode:
In overleg

Duur:
1 uur en 30 minuten

Doelgroep:
Groep 7-8

Begeleider:
(Vrijwillige) medewerker
Vogelpark Avifauna

1. Inleiding

Leerlingen krijgen een antwoord op de vraag: “Hoe zijn mens en dier in de huidige maatschappij met elkaar verbonden?” Door middel van een spel worden verschillende onderwerpen onder de aandacht gebracht die een rol spelen bij de relatie tussen mens en dier. Daarbij is er ruimte voor het gezamenlijk discussiëren door het stellen van vragen bij de verschillende onderwerpen. Op deze manier kunnen de leerlingen zich een mening vormen, hoe zich te gedragen binnen de verschillende relaties tussen mens en dier.

2. Leerdoelen, doelgroep, samenvatting

Leerdoelen

- Leerlingen leren discussiëren/spreken in de klas over verschillende onderwerpen waaronder het houden van vee voor hun eigen leven en houden hierbij rekening met vrijheid van meningsuiting.
- Leerlingen leren over de ingrepen in de omgeving en de verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid en zorg van de mens daarbij.
- Leerlingen leren over de effecten van ontbossing en het broeikaseffect.
- Leerlingen leren mogelijkheden te bedenken om in het eigen consumptiepatroon rekening te houden met het milieu.
- Leerlingen leren aan welke regels je moet houden als je een dier wil houden.
- Leerlingen leren over de rechten die dieren hebben.
- Leerlingen leren over waarden en normen rondom dieren.

Sustainable Development Goals

Doelgroep

Deze excursie is bedoeld voor de groepen 7 en 8 van de basisschool.

Samenvatting

Deze gastles bestaat uit een inleiding waarbij de leerlingen uitleg krijgen over de rechten van dieren. Ook krijgen ze de spelregels te horen van het spel dat zij daarna gaan spelen.

Tijdens het spel gaat de klas in groepjes vragen beantwoorden over verschillende onderwerpen rondom de rechten van dieren. Daarna krijgen ze de ruimte om over dat onderwerp te discussiëren. Voor elk goed geantwoorde vraag, krijgen de groepjes punten. Daarmee verplaatsen zij zich over een speelbord. Het groepje dat het verst komt, wint.

Na het spel krijgen de leerlingen de mogelijkheid om nog terug te komen op vragen die indruk op hen gemaakt hebben. De leerlingen kunnen dan nog kort met elkaar daarover discussiëren.

3. Lesschema

Lesactiviteit	Tijd	Materiaal	Werkvorm
Introductieles: <ul style="list-style-type: none">• Introductie onderwerp• Woordenweb maken• Line game• Presentatie, liedje, poster maken of iets dergelijks.	60 min.	<ul style="list-style-type: none">• Achtergrondinformatie• A3 vellen papier• Stiften en/of kleurpotloden• Tape, post-it notes of digibord• Bijlage 1	<ul style="list-style-type: none">• Klassikaal gesprek• Woordenweb maken in groepjes• Klassikaal spel spelen• Klassikaal discussiëren• Presenteren in groepjes
Gastles: <ul style="list-style-type: none">• Gastles 'Elke dag diierendag' in het klaslokaal.	90 min.	<ul style="list-style-type: none">• Alle nodige materialen worden door Avifauna verzorgd.	<ul style="list-style-type: none">• Klassikaal spel spelen• Klassikaal discussiëren
Verwerkingsles: <ul style="list-style-type: none">• Nabespreking gastles• Filmpje kijken• Line game	45 min.	<ul style="list-style-type: none">• Digibord voor het filmpje• Tape, post-it notes of digibord	<ul style="list-style-type: none">• Klassikaal gesprek• Filmpje kijken• Klassikaal spel spelen• Klassikaal discussiëren

Aandachtspunten

- Zorg dat iedereen op tijd klaar zit in het lokaal. Gastlessen lopen vaak al wat uit, op tijd starten is dan ook belangrijk.
-

4. Organisatie en inhoud van de les - Les 1 Introductie

Vorbereiding:

- Zorg dat u A3 vellen klaar hebt liggen en stiften/potloden.
- Zorg dat de materialen nodig voor de line game klaarliggen.

Inleiding

Vertel de leerlingen dat er binnenkort een gastles gegeven gaat worden door Avifauna. Deze gastles gaat over de rechten van dieren. Vraag aan de leerlingen of zij hier al iets vanaf weten. Stel vragen als:

- Zijn dieren in de wet beschermd? Welke wetten? (*ja, in de Wet Dieren*)
- Aan welke regels moet je je houden als je een huisdier hebt? (*Chipplicht, voeren, huisvesting, speelgoed/verrijking*)
- Wat kun je zelf doen als je een dier ziet die mishandeld wordt? (*144 bellen, dierenambulance bellen*)

Verdeel de klas op in groepjes en laat ze een woordenweb maken met als onderwerp 'Dierenrechten'. Om ze de goede kant op te sturen kun je de leerlingen uitleggen over 114 'red een dier' en de vijf vrijheden. Meer informatie hierover kunt u in de achtergrondinformatie vinden.

Kern

Vertel de leerlingen dat ze de 'Line Game' gaan spelen. Dit spel kan op verschillende manieren.

Lijn op de grond

Schuif de tafels aan de kant en maak een lijn op de grond met tape. Vertel de kinderen dat links 'voor' is en rechts 'tegen'.

Post-it notes op het bord

Maak een lijn op het bord met links 'voor' en rechts 'tegen'. Geef iedere leerling 7 post-it notes en laat ze per stelling hun mening op de post-it schrijven. Als ze hem hebben geschreven, mogen ze de post-it ergens op de lijn op het bord plakken.

Kahoot op het digibord

Maak een Kahoot quiz aan met de stellingen als vraag. Geef als opties 'voor', 'tegen', 'beetje voor', 'beetje tegen' en 'neutraal'. Na elke stelling kunt u vragen of leerlingen willen uitleggen welke optie zij gekozen hebben.

U vertelt de leerlingen stellingen waar de leerlingen voor of tegen kunnen zijn. Als zij niet voor of tegen zijn, kunnen zij ook ergens daar tussenin plaats nemen. Benadruk dat de leerlingen vrij zijn om hun mening te uiten en het een veilige plek is om dat te doen. Vertel ook dat ze elkaar moeten laten uitspreken en respect moeten hebben voor elkaars mening.

Tijdens de line game behandelt u de volgende stellingen:

1. Katten moeten binnenblijven om wilde vogels te beschermen.
2. Dierentuinen zijn in deze tijd nuttig.
3. We moeten allemaal minder vlees eten.
4. Wolven moeten afgeschoten worden.
5. Proefdieren zijn zielig, er moet iets anders voor in de plaats komen.
6. Sportvisserij mag alleen als je de vis in leven houdt.
7. Dieren moeten dezelfde rechten krijgen als mensen.

In de verwerkingsles zullen deze stellingen terugkomen. Wellicht hebben de leerlingen na de gastles een andere mening gevormd. Vertel de leerlingen dat het oké is om van mening te veranderen.

Afsluiting

Verdeel de klas in 6 groepjes. Geef ieder groepje een van de onderstaande onderwerpen:

- Dieren in de sport
- Dieren in de industrie
- Dieren in/om het huis
- Dieren in het wild
- Dieren voor recreatie
- Dieren in dienst van de mens (proefdieren/hulphonden)

In bijlage 1 zijn platen te vinden die de leerlingen handvaten geven voor het maken van hun poster. Geef de groepjes tijd om op het internet informatie te zoeken over hun onderwerp. Daarna mogen ze hun bevinden presenteren. Dit kan in de vorm van een poster, een presentatie, een liedje of iets anders.

Les 2 Gastles

Vorbereiding:

- Benadruk voor dat de gastles begint nog eens dat de leerlingen vrij zijn om hun mening te uiten. Vertel ook dat ze respect voor elkaar moeten hebben, ondanks dat meningen misschien verschillen.
- Verdeel de klas van tevoren alvast in maximaal 8 groepen.
- Een digibord is voor deze gastles noodzakelijk.

Inleiding

Twee (vrijwillige) medewerkers van Avifauna geven de leerlingen een korte herhaling van de onderwerpen die in de introductieles besproken zijn. Ook krijgen ze een uitleg over dierenrechten. Als laatste krijgen de leerlingen het spel uitgelegd.

Kern

De klas wordt in maximaal 8 groepen verdeeld. De groepen mogen om de beurt dobbelen. Op de dobbelsteen komt dan een categorie te staan. Uit deze categorie wordt een kaart getrokken met een nummer, dat is het nummer van de vraag. Vervolgens mag de hele klas die vraag beantwoorden. Tijdens de vragen is er ruimte om over dat onderwerp te discussiëren. De hoeveelheid punten die gescoord worden met de vraag, is het aantal stappen dat het groepje mag zetten op het 'bord'.

De groepen krijgen een whiteboardje om hun antwoord op te schrijven. Voordat het groepje dat gedobbeld heeft de vraag beantwoord, mogen ze bepalen of ze hun verdubbelkaart willen inzetten. Met deze kaart worden de te behalen punten voor dat groepje verdubbeld. Deze mag eenmalig gebruikt worden.

Het groepje dat het verste komt, wint.

Afsluiting

Na het spel worden de leerlingen gevraagd wat zij ervan vonden en of er een onderwerp uitstak die hun aandacht trok. Ook worden ze gevraagd of zij nu anders over bepaalde onderwerpen denken. De meest besproken onderwerpen worden nog besproken, zodat iedereen zijn mening daarover kan uiten.

Les 3 Verwerking

Vorbereiding:

- Zet het filmpje alvast klaar op het digibord.
- Leg de materialen die nodig zijn voor de line game alvast klaar.

Inleiding

Vraag de leerlingen wat zij van de gastles vonden. Wat zijn hun ervaringen? Wat vonden ze het interessantst? Wat vonden ze van het spel?

Kern

Vertel de leerlingen dat zij een filmpje gaan bekijken over het konijn. Vertel dat het konijn op vele manieren gebruikt wordt. Voor de industrie, entertainment, sport, proeven, in huis, etc. Voor het konijn gelden dus die verschillende situaties andere regels. De link voor het filmpje staat hieronder.

Schooltv: De Buitendienst van nieuws uit de natuur - Dierenrechten

Vraag de leerlingen wat zij van het filmpje vonden. Is het eerlijk dat het ene konijn meer rechten heeft dan de ander? Of is dat juist handig bedacht?

Afsluiting

Vraag aan de leerlingen of zij van mening zijn veranderd na de gastles. Vertel de leerlingen daarna dat zij opnieuw de Line game gaan spelen. U kunt ervoor kiezen om het spel op dezelfde manier te doen, of om een andere manier te kiezen.

Lijn op de grond

Schuif de tafels aan de kant en maak een lijn op de grond met tape. Vertel de kinderen dat links 'voor' is en rechts 'tegen'.

Post-it notes op het bord

Maak een lijn op het bord met links 'voor' en rechts 'tegen'. Geef iedere leerling 7 post-it notes en laat ze per stelling hun mening op de post-it schrijven. Als ze hem hebben geschreven, mogen ze de post-it ergens op de lijn op het bord plakken.

Kahoot op het digibord

Maak een Kahoot quiz aan met de stellingen als vraag. Geef als opties 'voor', 'tegen', 'beetje voor', 'beetje tegen' en 'neutraal'. Na elke stelling kunt u vragen of leerlingen willen uitleggen welke optie zij gekozen hebben.

Vertel dezelfde stellingen als in de eerste les. De stellingen zijn hieronder nog een keer weer gegeven.

1. Katten moeten binnenblijven om wilde vogels te beschermen.
2. Dierentuinen zijn in deze tijd nuttig.
3. We moeten allemaal minder vlees eten.
4. Wolven moeten afgeschoten worden.
5. Proefdieren zijn zielig, er moet iets anders voor in de plaats.
6. Sportvisserij mag alleen als je de vis in leven houdt.
7. Dieren moeten dezelfde rechten krijgen als mensen.

5. Achtergrondinformatie

5.1 Dierenrechten

Dieren in de wet

Sinds 1 januari 2013 is de Wet Dieren in werking getreden. Hierin staat in de basis beschreven dat het verboden is om zonder redelijk doel bij een dier pijn of letsel te veroorzaken. Ook mag men de gezondheid en welzijn van het dier niet benadelen. Deze wet is in de loop der jaren ingevuld met specifiekere wetten. Sinds 2023 mogen dieren ook in hokken, kooien, stallen en andere verblijven geen ongemak meer hebben. Dierenwelzijn is een steeds populairder onderwerp in Nederland. Steeds meer mensen worden zich daarom ook bewust van eventueel leed bij dieren.

144 red een dier

Op 15 november 2011 is het alarmnummer 144 in werking gebracht. Naar dit alarmnummer kan gebeld worden als een (gewond) dier in nood is, een dier een gevaar voor zichzelf of voor anderen oplevert of als een dier mishandeld of verwaarloosd wordt. 144 kan niet gebeld worden voor dode of vermiste dieren. De zaken waarvoor 144 gebeld wordt, worden afgehandeld door de bijbehorende organisatie.

Dierenambulance

Als je een vermist, gewond of dood dier ziet, kan je de dierenambulance bellen. De dierenambulance haalt het dier dan op om naar een opvang te brengen. Daar wordt het dier verder behandeld.

De dierenambulance bestaat al sinds 1916. In 1916 werd De Roode Ster opgericht. Ze hoopten samen te werken met vrijwillige dierenartsen en wilde verplegers opleiden. Ook hoopte ze een dierenambulance te realiseren. Deze verscheen echter pas in 1970. Tot die tijd werd een auto met aanhanger gebruikt.

De vijf vrijheden van Brambell

In 1965 zijn de vijf vrijheden van Brambell bedacht. Hiermee zou het dierenwelzijn meetbaar moeten worden. Als aan deze vijf vrijheden voldaan wordt, zouden de dieren een zo goed mogelijk leven kunnen leiden. De vijf vrijheden zijn;

1. Vrij van dorst, honger en onjuiste voeding
2. Vrij van ongemak
3. Vrij van pijn en ziektes
4. Vrij van angst en stress
5. Vrij om natuurlijk gedrag te vertonen

5.2 Dieren in de industrie

Al zolang mensen bestaan, worden dieren gebruikt voor de productie voor de mens. Dieren worden gebruikt voor hun vlees, vacht en andere bijproducten.

Na de Tweede Wereldoorlog moest door de hongerwinter de voedselvoorziening op orde gebracht worden. Hierdoor werd de voedsel- en vleesproductie geïndustrialiseerd. Inmiddels zijn er twee soorten veehouderij. De scharrelveehouderij en de intensieve veehouderij.

Intensieve veehouderij

In de intensieve veehouderij worden de dieren in krappe ruimtes gehouden met weinig beweegruimte. Veel dieren komen ook niet buiten. De doelstelling van de intensieve veehouderij is hoge productie voor lage productiekosten. Daardoor kunnen ze het vlees goedkoop in de supermarkten leggen. Hiermee wordt echter wel het dierenwelzijn geschaad. Zo ervaren de dieren die dicht op elkaar zitten stress, waardoor ze elkaar kunnen verwonden. Ook komen er veel ziektes voor bij de dieren, omdat ze in slechte omstandigheden leven en geen goede zorg krijgen. Daarnaast leggen de dieren vaak duizenden kilometers af in transport om elders geslacht te worden. Om het lot van de dieren in de veehouderij te verbeteren, is het Beter Leven keurmerk in kaart gebracht. Hierop kan een product maximaal 3 sterren hebben. 1 ster is het minst diervriendelijk en 3 sterren is het meest diervriendelijk. De consument kan met hun productkeuze zo een bijdrage leveren aan het dierenwelzijn.

Scharrelveehouderij

Scharrelveehouderij wordt gezien als de diervriendelijkere veehouderij. De dieren hebben meer ruimte om te bewegen en mogen buiten komen. Dit betekent wel dat de dieren meer voeding nodig hebben, om ze genoeg energie te geven daarvoor. Hierdoor zijn de productiekosten wel hoger dan bij de intensieve veehouderij. Scharrelvlees is daarom ook duurder in de supermarkten. Ondanks dat de kosten hoger zijn, verkoopt het wel. Dit komt omdat veel mensen bereid zijn om meer te betalen voor een stukje vlees, als het betekent dat het dier dat ze eten een beter leven hebben gehad.

Pelsdierfokkerij

Pelsdieren zijn dieren die gehouden worden voor hun huid. Van deze huid wordt bijvoorbeeld vloerkleden, bontjassen of andere kledingstukken gemaakt. Sinds 8 januari 2021 is de pelsdierenfokkerij verboden in Nederland en mogen deze dieren dus niet meer voor hun huid gehouden worden.

Insecten

Wereldwijd eten ongeveer 2 miljard mensen dagelijks insecten. De insectenlandbouw is de duurzaamste landbouw. De insecten voeden zich namelijk met herverwerkte afvalproducten. Ook groeien insecten 100 keer sneller dan bijvoorbeeld koeien of kippen. Daarnaast zitten insecten boordevol goede voedingsstoffen. Hierdoor zijn de productiekosten minimaal en vereist de insectenkweek veel minder milieu-afhankelijke middelen dan de traditionele veehouderij.

5.3 Dieren voor recreatie

Verenigingen en lidmaatschappen

Om te zien of dierenparken goed voor de dieren zorgen en het park onderhouden, bestaan er verschillende verenigingen en lidmaatschappen. Om daar lid van te mogen blijven, moeten diertuinen zich aan strenge regels houden. Voorbeelden van deze lidmaatschappen of verenigingen zijn EAZA en NVD voor diertuinen en vSKBN voor kinderboerderijen. Regelmatig worden dierenparken gecontroleerd of zij nog aan de eisen voldoen.

Educatie

Vroeger waren diertuinen voor entertainment, maar tegenwoordig hebben vrijwel alle diertuinen educatie als doelstelling. Door middel van (gast)lessen, informatieborden, voederpraatjes en meer proberen diertuinen hun bezoekers meer te leren over de dieren, natuur, milieu en de bedreigingen die zij hebben.

Natuurbescherming

Veel dieren in de diertuin zijn in het wild bedreigd. Om ervoor te zorgen dat die soorten niet helemaal uitsterven, zorgen diertuinen voor back up populaties. Deze soorten kunnen dan als de soort in het wild uitgestorven is, geherintroduceerd worden in het wild na goede training. Om inteelt te voorkomen, wisselen diertuinen onderling dieren uit.

5.4 Dieren in de sport

Wedstrijdduiven

Duiven worden gebruikt om wedstrijden mee te doen. Tijdens deze wedstrijden gaat het dan om welke duif het snelste naar huis kan vliegen. Alleen gezonde duiven mogen meedoen aan de wedstrijden. Ook liggen de wedstrijden ver genoeg uit elkaar, zodat de duiven niet overbelast raken. In de NPO Gedragscode staat vastgelegd hoe duivenhouders met hun duiven moeten omgaan. Ook heeft de duivensport een eigen wetenschappelijk instituut, de WOWD (werkgroep Wetenschappelijk Onderzoek en Welzijn Duiven). De WOWD adviseert het NPO (Nederlandse Postduivenhouders Organisatie) over welzijn, verzorging, vervoer, vluchten en gezondheid en ziektes.

Gevechten

Vroeger werden dieren zoals hanen, honden of stieren gebruikt voor gevechten. De toeschouwers konden dan wedden op wie zij dachten dat zou gaan winnen. Tegenwoordig zijn dierengevechten verboden in Nederland volgens de wet.

In veel landen zijn stiergevechten nog een culturele traditie die niet elk land wil afschaffen. Dierenrecht activisten zijn hard bezig om ervoor te zorgen dat ook die gevechten verboden worden.

Paardensport

Paardensport is een verzamelnaam voor alle sportvormen waar paarden een rol in spelen. De KNHS (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie) heeft de '8 beloftes aan mijn paard' en de 'KNHS Welzijnscode' opgezet om het welzijn van de paarden te behouden.

Sportvissen

Veel mensen in Nederland doen aan hobbyvissen, maar er zijn ook een hoop mensen die aan sportvissen doen. Voor de sportvissers is een gedragscode opgesteld waar zij zich aan moeten. In deze gedragscode staat beschreven hoe men de vissen moet handelen en hoelang de vissen bijvoorbeeld uit het water mogen blijven.

Jagen

Jagers jagen om de natuur te beschermen, behouden en te benutten. Zij jagen alleen op overschot en houden zich aan de Weidelijkheidsregels die stellen hoe een jager zich moet gedragen in de natuur.

5.5 Dieren in dienst van de mens

Hulphonden

Werkende hulphonden zijn te herkennen aan het hesje of tuig dat zij dragen. Er zijn verschillende soorten hulphonden.

- Blindengeleidehonden, zij brengen iemand met een visuele beperking van A naar B.
- Buddyhonden, zij helpen mensen met een mentale beperking of stoornis, zoals autisme.
- ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen) -hond, zij helpen mensen met een lichamelijke functiebeperking met dagelijkse handelingen.

Er zijn ook hulphonden voor epilepsie en diabetes. Al deze soorten hulphonden worden opgeleid door speciale scholen zoals de KNGF Geleidehonden. Geleidehonden hoeven niet altijd aan het werk te zijn. Ze hebben ook pauzes waarin zij mogen rondrennen en bijvoorbeeld met andere honden mogen spelen.

Andere hulpdieren

Naast de hulphonden zijn andere diersoorten ook in dienst van de mens nuttig. Zo bestaan er sluipwespen die explosieven kunnen opsporen en bestaat er politie ter paard. Verschillende diersoorten zijn dus te trainen om de mens te helpen.

Proefdieren

Ruim 500.000 dieren worden jaarlijks gebruikt voor dierproeven in Nederland. Ook worden jaarlijks duizenden dieren gedood zonder te zijn gebruikt.

Dierproeven zijn nodig om de kwaliteit en veiligheid van nieuwe voedingsmiddelen en geneesmiddelen te testen. Ook gebruiken wetenschappers dierproeven om meer te leren over de biologische processen in het lichaam en gebruiken opleidingen dieren voor bijvoorbeeld toekomstige dierenartsen om mee te oefenen. De overheid houdt het welzijn van deze dieren streng in de gaten en is bezig met een plan om in de toekomst geen proefdieren meer te hoeven gebruiken.

Bestrijdingsmiddelen

Biologische bestrijdingsmiddelen is het bestrijden van schadelijke organismes door gebruik te maken van de natuurlijke vijand van dat organisme. Zo wordt voor de bestrijding van bladluizen, vaak lieveheersbeestjes gebruikt. Biologische bestrijding is de meest duurzame manier om bestrijding van ongedierte tegen te gaan. Ook is het veiliger aangezien er geen gif gebruikt wordt.

5.6 Dieren in het wild

Vogelgriep

Vogelgriep is een ziekte die, zoals de naam al doet vermoeden, bij vogels veel voorkomt. Trekvogels dragen het virus vaak bij zich en kunnen ook nieuwe varianten uit het buitenland meenemen. Vogels worden van de vogelgriep snel ziek, met klachten als; sloomheid, diarree, ademhalingsproblemen, oogontstekingen en plotselinge dood. Er is een kleine kans dat mensen de vogelgriep krijgen, maar als het toch gebeurd zijn het dezelfde milde klachten als bij een 'normale' griep. Als een ziekte van een dier naar een mens kan worden overgedragen, noemen we dat een zoönose.

Exoten / Invasieve soorten

Exoten zijn dier- of plantsoorten die niet uit zichzelf naar Nederland zijn gekomen. De soorten zijn bewust of onbewust door de mens vanuit het buitenland mee naar Nederland gekomen. Soms past de soort zich goed aan in Nederland en is het geen bedreiging voor de inheemse (Nederlandse) soorten. Als de soort wel voor problemen zorgt voor de inheemse soorten, dan wordt het een invasieve exoot genoemd. Voor invasieve exoten wordt vaak een protocol gevolgd om de soort uit Nederland te krijgen.

Bedreigingen

Er zijn veel bedreigingen voor wilde dieren. Zo hebben zij bijvoorbeeld te maken met verlies van leefgebied, vervuiling, klimaatverandering en stroperij. Als er niets aan deze bedreigingen gedaan wordt, sterven veel diersoorten uit.

- Verlies van leefgebied: Doordat de hoeveelheid mensen op aarde steeds verder groeit, is er ook meer ruimte nodig voor de mens. Vaak worden natuurgebieden hiervoor gekapt om ruimte te maken voor wegen, huizen en landbouwgrond. Minder natuur betekent voor veel dieren ook minder leefgebied. Hierdoor gebeuren er vaak mens-dierconflicten. Om dit te voorkomen zijn bijvoorbeeld bij drukke wegen tussen natuurgebieden oversteekplaatsen aangelegd waar dieren veilig kunnen oversteken.
- Vervuiling: Hoe meer mensen op aarde, des te meer afval er geproduceerd wordt. Helaas komt veel van dat afval in de natuur terecht ten nadele van de dieren die daar leven. Ze kunnen het afval bijvoorbeeld als eten zien of het neemt leefruimte in van de dieren.

- **Klimaatverandering:** De afgelopen 130 jaar is het wereldwijd gemiddeld 1 graad warmer geworden. Ook is de zeespiegel ar ruim 20 cm gestegen door het smelten van de ijskappen. Dit heeft grote gevolgen voor mens en dier. De sloten worden bijvoorbeeld niet meer bewoonbaar voor waterdieren en leefgebieden op de Noord- en Zuidpool zullen wegsmelten. Als er niets gedaan wordt aan het klimaat zal binnen 100 jaar een derde van de plant- en diersoorten uitsterven.
- **Stroperij:** Stroperij is het jagen op dieren voor hun vlees, huid of andere lichaamsdelen. Door een internationale grote vraag naar ivoor en hoornen, vallen steeds meer olifanten en neushoorns ten prooi aan stroperij. Ook op andere diersoorten wordt veel gejaagd voor lichaamsdelen.

Herintroduceren

Als het zover komt dat een diersoort uitsterft, komt het wel eens voor dat dierentuinen back-up populaties hebben. Deze populaties worden dan goed getraind, zodat zij een grotere kans hebben om in het wild te overleven. Een succesvol voorbeeld hiervan zijn de ooievaars. Het aantal broedparen daalde in de 20^e eeuw zo snel dat in 1991 ooievaars zo goed als verdwenen waren uit Nederland. De Vogelbescherming is toen een fokprogramma gestart en in 2004 had Nederland weer 500 broedparen.

5.7 Dieren in en rond het huis

Een huisdier houden en verzorgen is een grote verantwoordelijkheid. Er moet daarom ook goed nagedacht worden voordat een huisdier aangeschaft wordt. Niet alleen aan de huisvesting, voeding en verrijking (speelgoed of ander voedsel) moet goed worden nagedacht, maar ook over de kosten. Veel mensen onderschatten de kosten van een huisdier. Gemiddeld spendeer je 500 euro per jaar aan je huisdier.

Castreren / Steriliseren

Veel mensen denken dat castreren het onvruchtbaar maken van een mannetjesdier is en steriliseren het onvruchtbaar maken van een vrouwtjesdier. Dit is echter niet zo. De termen worden vaak verkeerd gebruikt. Castreren is het verwijderen van de zaadbollen of de eierstokken en steriliseren is het onderbreken van de zaaileiders of de eileiders. Castreren of steriliseren is in Nederland niet verplicht, wel wordt het, met de hoeveelheid zwerfdieren in asielen, sterk aangeraden.

Asieldieren

In het asiel komen dieren terecht als zij op straat worden gevonden of als een baasje het dier niet meer kan of wil houden. De dieren in een asiel wachten vaak al lang op een warm thuis. Daarom wordt veel aangeraden om dieren te adopteren uit het asiel in plaats van te kopen van een fokker.

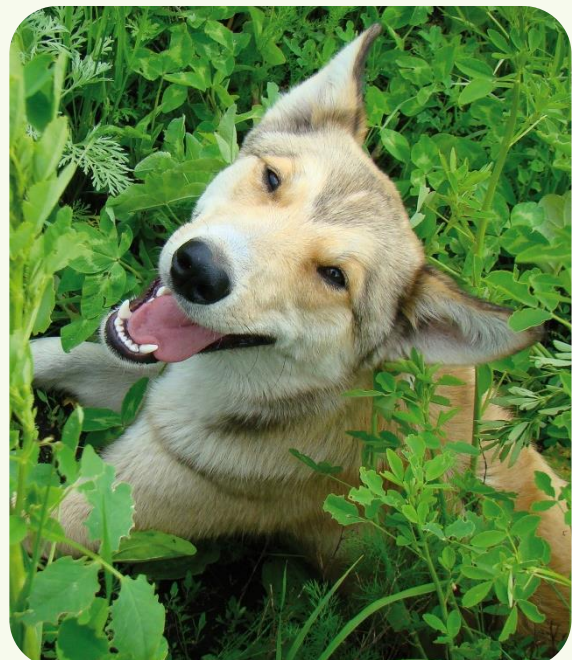
Solitair of juist niet?

Niet alle dieren mogen in groepen gehouden worden. Dieren zijn vaak met reden solitair (alleen) of met reden sociaal (in groepen). Solitaire dieren mogen dus niet in groepen gehouden worden. Als solitaire dieren (bijvoorbeeld hamsters) buiten de paringstijd samengehouden worden, kunnen ze gestrest raken en elkaar verwonden. Hetzelfde geldt voor sociale dieren. Deze mogen niet alleen gehouden worden. Als sociale dieren (bijvoorbeeld konijnen) alleen gehouden worden kunnen zij ook gestrest raken en depressief worden. Het dier eet of drinkt dan bijna niet meer.

Het is dus belangrijk voor het aanschaffen van een huisdier om te kijken of deze graag alleen of in groepen leeft.

Chip verplichting

Sinds 1 april 2013 is in Nederland een chip- en registratieverplichting ingevoerd. Dit betekent dat ieder huisdier dat na die datum geboren is een chip moet hebben en deze moet registreren. Hierdoor kunnen gevonden dieren sneller bij hun baasje weer terecht komen. Ook kunnen zwerfkatten en -honden hierdoor makkelijker geïdentificeerd worden.

Bijlage 1: Poster platen

Dieren in de sport

Inleiding

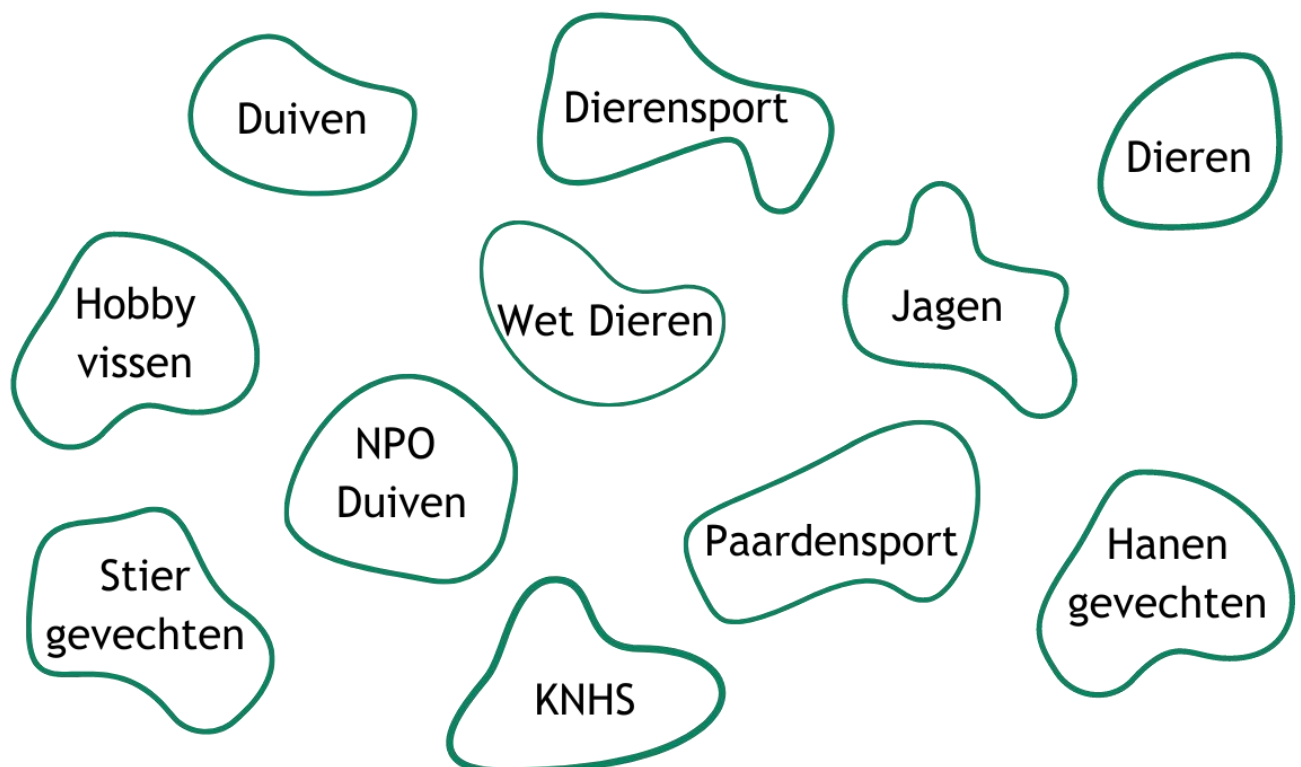
Dieren worden al heel lang gebruikt in de sport. Het bekendste voorbeeld daarvan is de paardensport. Naast de paardensport bestaan ook wedstrijdduiven, dierengevechten en het sportvissen. Jagen wordt ook als sport gezien. Jagers jagen om de natuur te beschermen en te behouden.

Opdracht

Maak een poster over dieren in de sport. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in de sport.

Zoekwoorden

Dieren in het wild

Inleiding

Dieren in het wild hebben met veel bedreigingen te maken. Deze bedreigingen bestaan uit klimaatverandering, verlies van het leefgebied (ook wel habitat genoemd), vervuiling, stroperij en ziektes. Een van die ziektes is de vogelgriep, die ook in Nederland sterk aanwezig is. Daarnaast zijn er ook exoten en invasieve soorten, dat zijn diersoorten die eigenlijk niet in het land horen te leven. Een exoot in Nederland is de halsbandparkiet.

Opdracht

Maak een poster over dieren in het wild. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in het wild.

Zoekwoorden

Klimaat

Exoten

Habitatverlies

Stroperij

Vervuiling

Bedreigingen

Invasieve
soorten

Wet Dieren

Vogelgriep

Herintroduceren

WNF

Dieren in dienst van de mens

Inleiding

Dieren kunnen goed getraind worden om de mens te helpen. Zo bestaan er natuurlijk hulphonden die te herkennen zijn aan hun hesje of tuig, maar ook hele andere dieren. Er zijn namelijk ook insecten die de mens helpen, of proefdieren die helpen met testen van de veiligheid en kwaliteit van bijvoorbeeld geneesmiddelen.

Opdracht

Maak een poster over dieren in dienst van de mens. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in dienst van de mens.

Zoekwoorden

Dieren in de industrie

Inleiding

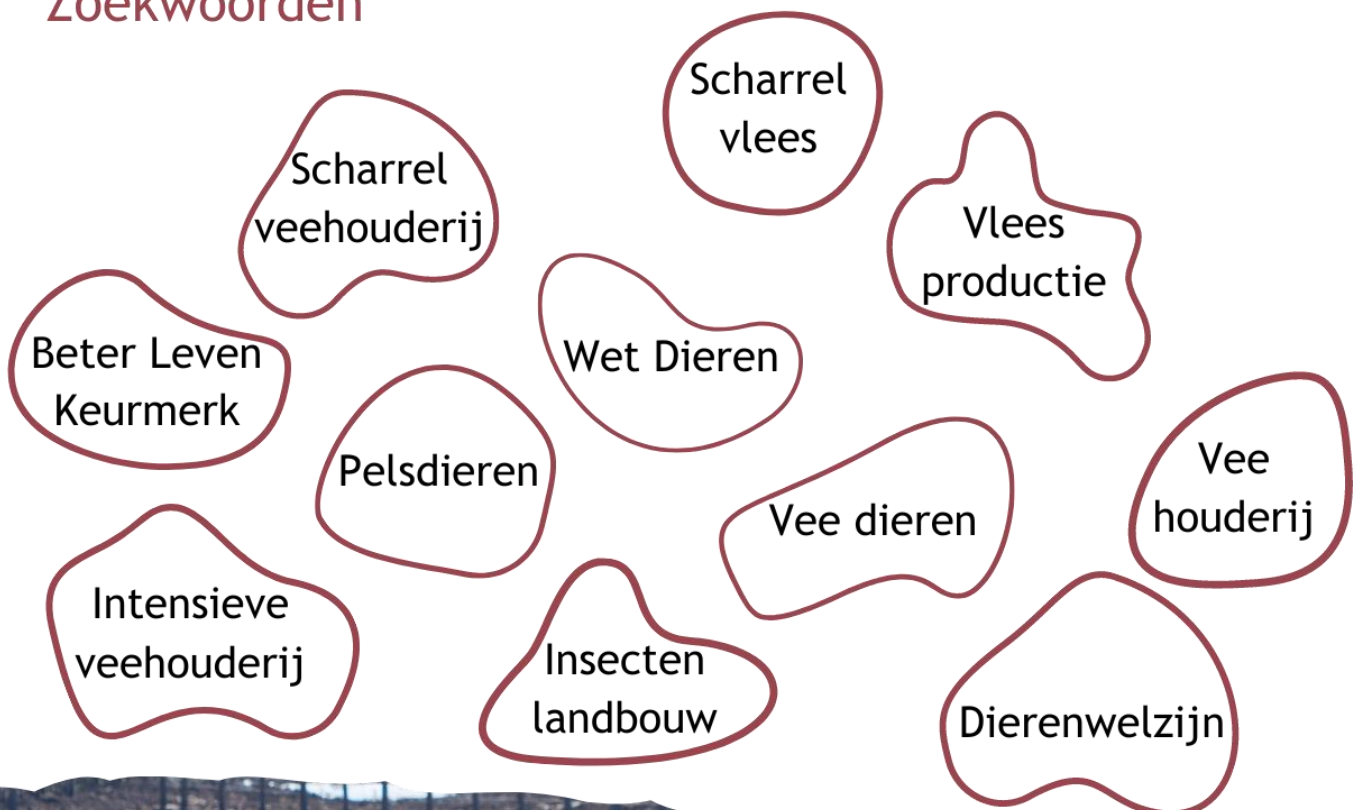
Al zolang mensen bestaan, worden dieren gebruikt voor de productie voor de mens. Zo worden dieren gebruikt voor hun vlees, vacht en andere bijproducten. Na de Tweede Wereldoorlog moest de voedselvoorziening weer op orde gebracht worden. Hierdoor is de vleesproductie geïndustrialiseerd.

Opdracht

Maak een poster over dieren in de industrie. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in de industrie.

Zoekwoorden

Dieren in/om het huis

Inleiding

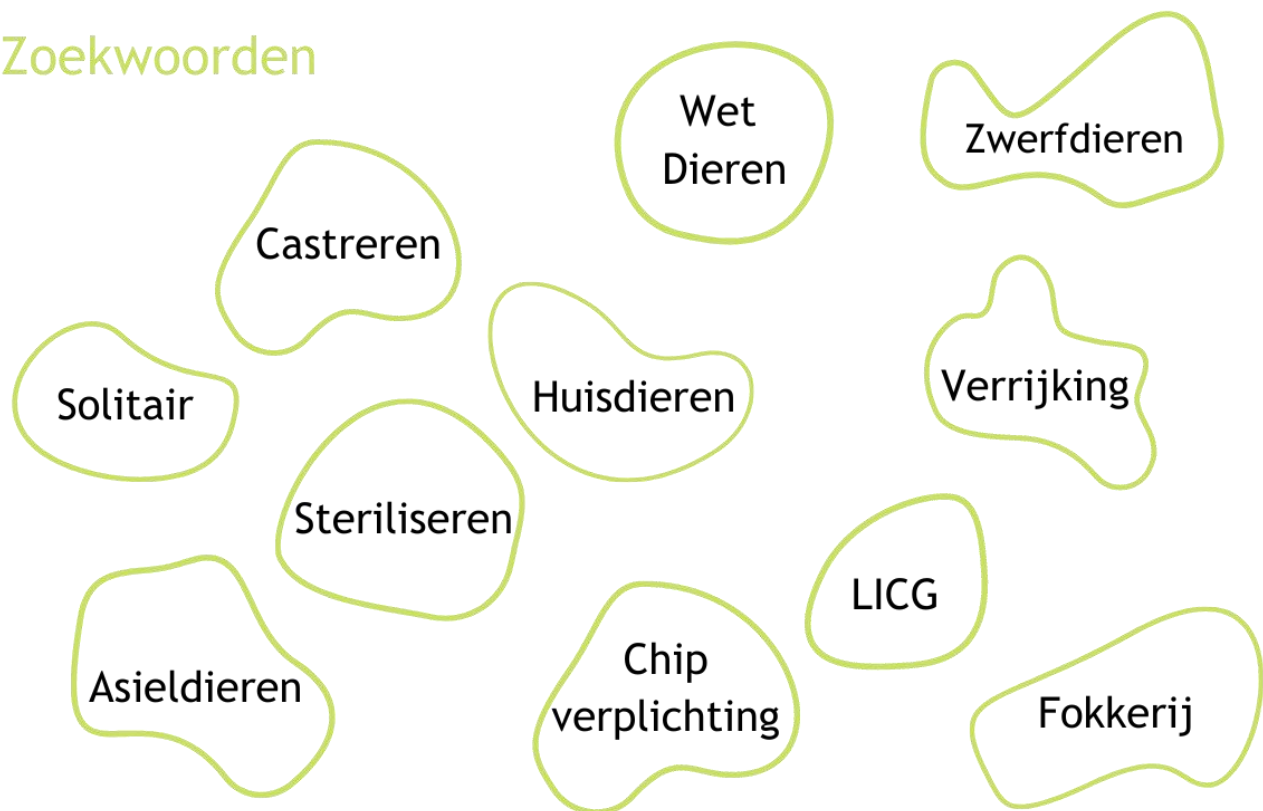
Een huisdier houden en verzorgen is een grote verantwoordelijkheid. Je moet daarom ook goed nadenken voordat je een huisdier aanschaft. Niet alleen over huisvesting, voedsel en verrijking (ander voedsel of speelgoed) moet goed nagedacht worden, maar ook over de kosten. Gemiddeld spendeer je namelijk 500 euro per jaar aan je huisdier.

Opdracht

Maak een poster over dieren in en om het huis. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren in en om het huis.

Zoekwoorden

Dieren voor recreatie

Inleiding

Vroeger bestonden dierenparken puur en alleen voor de entertainment van mensen. Tegenwoordig gaat het dierenwelzijn voor het entertainment. Ook is educatie belangrijk geworden voor dierenparken. Ook bij kinderboerderijen staat het welzijn van de dieren steeds meer voorop.

Opdracht

Maak een poster over dieren voor recreatie. Probeer de poster zo te maken dat de belangrijkste informatie uit jullie onderzoek hierop terugkomt. De poster moet een duidelijk beeld geven van de rechten van dieren voor recreatie.

Zoekwoorden

